

Sju sorger och bedrövelser

Sveriges industriarbetare behöver en ny regering

Är det OK...

**... att det parti som säger sig
vara Sveriges nya och enda
arbetarparti inte tror på
industrins framtid?**

Är det OK...

**... att en regering som inte pratar
om systemskifte – i själva verket
genomför det?**

(売買高概算)	10 千万株	国債	2 百億円
第一部	1 百万株	国債先物	15 千億円
第二部	15 万株	指数先物	2 百単位
外国株	2 千単位		
指数先物	10 時 00 分現在		
(株価指標)	1.252.56	-10.98	
第一部単株	22.427.12	-158.51	
(225種平均)	1.653.31	-18.37	
TOPIX			

10:26

Finanskrisen

Finanskrisen har slagit hårt mot svensk industri och ännu hårdare mot svenska industriarbetare. Mellan hösten 2008 och våren 2009 föll produktionen med mer än 20 procent. I många företag mer än halverades både omsättningen och antalet anställda. Trots snabba personalnedskärningar utvecklades produktiviteten (produktionsvolym per anställd) negativt.

Nu tar orderingång och produktion åter fart. Det är positivt, men produktions- och produktivitetsnivån kommer inte tillbaka till nivåerna före krisen förrän om två–tre år. Mycket återstår innan läget är normalt, men efter fyra år vid makten är det nödvändigt att kritiskt granska regeringens politik och syn på svensk industri, dess anställda och dess framtid.

En genomgång av åtta områden visar varför Sveriges industriarbetare behöver en ny regering.

Mytbildning

Regeringen har gått på myten om avindustrialiseringen

När krisen slog till reagerade regeringen långsamt och var inte villig att finansiera ett system där industriföretagen – som exempelvis i Tyskland – kunde behålla personalen och att den kunde ägna delar av arbetstiden åt att höja kompetensen. Alliansregeringen ansåg uppenbarligen att industrin inte hade någon framtid och att finanskrisen skulle slå ut de dåliga företagen medan de bra företagen nog skulle överleva ändå. Framtiden såg man framför allt i de små tjänsteföretagen. Inget kan vara mer fel.

De senaste 15 åren har BNP-tillväxten drivits av industrin och mer än hälften av produktivitetstillväxten kommer därifrån. Närmare 200 000 av de anställda i den kunskapsintensiva tjänstesektorn är beroende av efterfrågan

på industriprodukter. Antalet sysselsatta som – direkt eller indirekt – arbetade med industriproduktion var ungefär lika många vid ingången till finanskrisen som i början av 1990-talet. Utan industrin hade reallönetillväxten halverats. Utan industrins export kan vi inte heller importera de produkter vi inte producerar själva. Till detta kommer den stora betydelse som industriföretagen och deras anställda har för hela ekonomins teknologiska utveckling.

I motsats till regeringens synsätt måste näringspolitiken på 2010-talet utgå från att en väl utvecklad tjänstesektor är en viktig förutsättning för industrins konkurrenskraft samtidigt som industrin är en nödvändig förutsättning för tjänstesektorns sysselsättningstillväxt. Industrin är fortfarande motorn i Sveriges ekonomi och den viktigaste basen för välfärdens utveckling.

Framtiden såg man
framför allt i de
små tjänsteföretagen.
Inget kan vara mer fel.

2.

Nedrustning

Regeringen har nedrustat den aktiva arbetsmarknadspolitiken

Under mandatperioden har regeringen valt att skära ned på arbetsmarknadsutbildningen till rekordlåga nivåer. Regeringens eget Finanspolitiska råd är mycket kritiskt till detta. Det säger: *”Jobsökaraktiviteter och coachning har expanderat för mycket i lågkonjunkturen, medan arbetsmarknadsutbildningen har blivit alltför liten.”*

De aktiva åtgärder som regeringen har satsat på, framför allt jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga, består i huvudsak av passiv handledning. Det är inte fråga om kompetenshöjande insatser i traditionell mening. En undersökning visar att närmare 60 procent av deltagarna i jobb- och utvecklingsgarantin inte deltar i någon aktivitet över huvud taget.

Detta rimmar illa med det faktum att en stor andel av de industriarbetare som har förlorat jobbet på grund av finanskrisen saknar gymnasieutbildning.

Utan en bred utbildningssatsning, som även bör innehålla andra verktyg än vad Arbetsförmedlingen i dag har till sitt förfogande, är risken uppenbar att många ställs utanför arbetslivet permanent.

Under mandatperioden har
regeringen valt att skära
ned på arbetsmarknads-
utbildningen till
rekordlåga nivåer.

3.

Straffavgifter

Regeringen har försämrat livsvillkoren för de arbetslösa och infört straffavgift på industriarbete

Regeringen har både höjt egenavgifterna till a-kassan och förändrat avgiftssystemet så att a-kasseavgiftens storlek är avhängig arbetslösheten i en bransch. För industriarbetarna – som drabbats extra hårt av krisen – betyder det högre a-kasseavgifter än om kostnaden skulle delas solidariskt av alla.

Regeringen har också sänkt ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen. På sikt innebär det att välfärdspolitiken skiftar från inkomsttrygghet till grundtrygghet. Det direkta resultatet har blivit att 500 000 personer har lämnat a-kassan och att livsvillkoren för de arbetslösa har försämrats. Bland viktiga industriländer har endast Turkiet, Polen och Sydkorea en lägre a-kasseersättning för en medelinkomsttagare.

Inom industrin påverkar konjunktursvängningarna mer än i andra sektorer. Industriarbetarna löper alltså högre risk att bli arbetslösa än många andra yrkesgrupper eftersom industrin är utsatt för global konkurrens. Regeringens beslut om olika a-kasseavgifter beroende på arbetslöshet blir därför en straffavgift på dem som har de mest konkurrensutsatta jobben – jobb som är nödvändiga för att bevara och utveckla svensk välfärd.

Att det kostar mer för en industriarbetare än för andra yrkesgrupper att försäkra sig mot arbetslöshet just på grund av att risken för arbetslöshet är större är ju inte heller något som stimulerar ungdomar att söka sig till ett industrijobb. Blir det svårare för industrin att rekrytera ungdomar skadar det företagets konkurrenskraft.

Det direkta resultatet har
blivit att 500 000 personer
har lämnat a-kassan och att
livsvillkoren för de arbetslösa
har försämrats.

4.

Lönesänkning

Regeringens jobbpolitik bygger på sänkta löner och försämrade a-kassa

Förutom arbetsovilja menar regeringen att arbetslöshet beror på att lönerna är för höga. Det är i ljuset av detta man ska se regeringens a-kasseförändringar och jobbskatteavdrag. Enligt teorin leder en sänkt a-kasseersättning och sänkta tak till att arbetslösa kommer att acceptera nya jobb till lägre lön. I ett kollektivavtalssystem sprids detta till de som redan har jobb, främst de lågutbildade.

Uppdelningen av a-kasseavgifterna syftar till samma sak. Genom att avgiften bestäms av kassans arbetslöshet är tanken att detta ska hålla tillbaka fackens lönekrav. Men detta är en teori som inte fungerar eftersom vi har en samordnad lönebildning där den konkurrensutsatta sektorn sätter ett ”lönemärke” som är

anpassat till vad hela samhällsekonomin kan bära. Även jobbskatteavdragen är tänkt att fungera på ett liknande sätt. När den sänkta skatten gör att vi får mer i plånboken säger teorin att löneökningarna blir lägre. Men löneutrymmet i ekonomin bestäms av den långsiktiga produktivitetstillväxten, inte av skattepolitiken.

Ska lönekraven höjas när skatterna höjs?
Regeringen hävdar att dessa reformer leder till 90 000 nya jobb, men samtidigt talar man tyst om att sänkta löner är den viktigaste kanalen för att uppnå detta. Bara om skattesänkningarna överförs till arbetsgivarna i form av lägre löner ökar efterfrågan på arbetskraft och regeringens jobbpolitik skapar jobb. Med en hög nivå på arbetslösheten vill man öka trycket nedåt även på avtalslönerna. Det är ett slag i ansiktet på Sveriges industriarbetare, som genom en ansvarsfull lönenormering har bidragit till den gynnsamma ekonomiska utvecklingen sedan mitten på 1990-talet.

En arbetsmarknadspolitik utan utbildningsinsatser ökar också risken för att de arbetslösa industriarbetarna tvingas göra just detta – ta nya

jobb med lägre lön. Arbetsgivare som får ”rabatt” på lönerna kommer dessutom att investera mindre, produktiviteten öka långsammare och Sverige bli fattigare. Regeringen vill dock inte förklara för svenska folket hur politiken är tänkt att fungera. Finanspolitiska rådet menar att regeringen undviker att förklara för allmänheten hur den förda politiken är tänkt att leda till fler jobb. De säger: ”...*regeringen bör kritiseras för sin ovilja att förklara hur avdraget fungerar.*”

5.

Bruten dialog

Regeringen har dragit sig ur dialogen med industribranscherna

Regeringen har dragit sig ur de branschsamtal som initierades i mitten av 2000-talet och som resulterade i ett antal strategiska branschprogram, främst inom industrin.

Syftet med programmen var att genom dialog bättre förstå och möta de utmaningar som de olika branscherna stod inför. På detta sätt skulle innovationsförmågan och konkurrenskraften stärkas. Inte minst industrins ledande företrädare uppskattade detta arbete, men Moderaterna sa redan 2005 att den här typen av utvecklingsprogram var ett uttryck för *”...en antikverad syn på ekonomins utveckling. Ett gott näringsklimat skapas inte genom att staten försöker peka ut strategiska branscher utan genom att hinder undanröjs.”*

Detta är inte bara en felaktig bild av vad branschsamtalen handlade om utan är också ett exempel på hur snävt ideologisk regeringens näringspolitik är. Dessutom är yttrandet vilseledande i ljuset av den politik regeringen har fört. I andra europeiska länder växer allt fler liknande samarbeten fram, men i Sverige väljer regeringen att genom subventioner satsa på branschen för hushållsnära tjänster (RUT) och funderar på att utsträcka detta till branschen för hundpassning. Ointresset för svensk industri och dess anställda kan inte bli tydligare.

Ointresset för svensk
industri och dess anställda
kan inte bli tydligare.

6

■

Försämrad arbetsrätt

Regeringen har försämrat arbetsrätten – och mer är att vänta

I valrörelsen 2006 gav Moderaterna – genom att tala om turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd, LAS – högst medvetet sken av att inte vilja förändra industriarbetarnas anställningstrygghet. Trots detta har regeringen under mandatperioden ändå försämrat anställningstryggheten genom omfattande förändringar i reglerna om tidsbegränsade anställningar. Det har resulterat i att EU-kommissionen anser att Sverige bryter mot de EU-regler som ska förhindra missbruk av upprepade tidsbegränsade anställningar. I Lavallagen har regeringen dessutom gått ännu längre än vad Lavaldomen kräver. Det innebär att man har valt att belöna företag som inte betalar avtalsenliga löner och diskriminerar löntagare från andra länder som arbetar i Sverige. Möjligheterna för facken att försvara löner och villkor försämras.

Nu försöker Moderaterna återigen ge sken av att de värnar arbetsrätten. Samtidigt vill de förlänga den längsta tillåtna tiden för provanställningar. Detta kommer att leda till att fler anställda kan bli uppsagda när som helst utan att arbetsgivaren behöver uppge något skäl. Otryggheten och utrymmet för godtycke ökar. Moderaterna gör – i ett landskap av allianskamrater som föreslår allt fler långtgående antifackliga reformer – alltid noggranna bedömningar av vad som för tillfället är möjligt att genomföra. Vi kan vara säkra på att turordningsreglerna i LAS kommer att förändras när tiden bedöms vara den rätta. En fråga som redan nu flaggats upp gäller konfliktreglerna.

Nu försöker Moderaterna
återigen ge sken av att
de värnar arbetsrätten.

Nedprioriterad arbetsmiljö

Regeringen har försämrat förutsättningarna för en bra arbetsmiljö

Sedan 1990-talet har tempot och kraven i arbetet ökat samtidigt som det egna inflytandet över arbetet har minskat. Den borgerliga alliansregeringen har inte gjort något för att hindra denna utveckling. I stället har arbetsmiljöområdet prioriterats ned. Sverige saknar en handlingsplan för arbetsmiljöområdet och lever inte längre upp till internationell standard för antal arbetsmiljöinspektörer.

År 2007 lade regeringen ned Arbetslivsinstitutet. Därmed försvann den samlade överblicken över arbetsmiljöforskningen. Nästan hälften av institutets forskare har försvunnit och anslagen

till arbetslivsforskningen har minskat med 200 miljoner kronor per år. Regeringen tog också bort en tredjedel av anslagen till Arbetsmiljöverket. Antalet arbetsmiljöinspektörer har minskat drastiskt liksom antalet arbetsplatsbesök och inspektioner. Samtidigt har dödsolyckor och stressen i jobbet ökat.

Regeringen prioriterar informationsinsatser när det borde satsas på fler inspektioner. Att informera är att skjuta ansvaret på andra. Skyddsombuden behöver stöd av Arbetsmiljöverkets inspektörer för att förmå mindre seriösa arbetsgivare att ta sitt arbetsmiljöansvar. Färre inspektörer gör att skyddsombuden får svårare att driva arbetsmiljöfrågor. Det behövs fler arbetsmiljöinspektörer som tvingar arbetsgivarna att ta itu med riskerna för liv och hälsa.

Alliansregeringen vill marknadsorientera arbetsmiljöarbetet. Tanken är att få företagen att satsa på bra arbetsmiljö eftersom det är

lönsamt. Vi vill också ha bra arbetsmiljö – men inte för att det är lönsamt, utan för att människor behöver säkra och utvecklande arbetsförhållanden. Det handlar om människovärdet.

8.

Systemskifte

Regeringen pratar inte om systemskifte – men genomför ett

Det parti som säger sig vara Sveriges nya och enda arbetarparti tror inte på industrins framtid, har skurit ned på industriarbetarnas utbildningsmöjligheter, försämrat deras livsvillkor vid arbetslöshet och infört en straffavgift på industriproduktion.

Dessutom syftar politiken till att sänka industriarbetarnas löner och att pressa tillbaka de anställdas organisationer genom att urholka anställningstryggheten.

Av ideologiska skäl vill regeringen heller inte samverka med fack, arbetsgivare och akademi för att stärka industrins framtid.

På ytan kan skillnaderna mellan de politiska blocken kanske verka ganska små, men de underliggande bevekelsegrunderna är väsensskilda. Det är tydligt att Sveriges industriarbetare behöver en ny regering den 19 september.

Av ideologiska skäl vill
regeringen heller inte
samverka med fack, arbetsgivare
och akademi för att stärka
industrins framtid.

Nu vet du...

**... varför IF Metall stöder de
rödgröna i valet 2010.**

FOTO:

Sid 4: Tomas Oneborg/SvD/Scanpix

Sid 6: Ingvar Karmhed/SvD/Scanpix

Sid 10: Erika Stenlund

Sid 14: Leif R Jansson/Scanpix

Sid 18: Magnus Jönsson/XP/Scanpix

Sid 23: Maja Suslin/Scanpix

Sid 26: Urban Jören

Sid 30: John Thys

Sid 34: Ulf Berglund

REGERINGS
SKIFTE
2010

